ΕΝΩΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

Αρ. Πρωτ: L20-0717-01V1

Προς: Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Πολιτικής
Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.
Υπουργείο Οικονομικών
Υπουργείο Εσωτερικών

Κοιν: Γραφεία Τύπου πολιτικών κομμάτων
ΜΜΕ

Αθήνα, 17/7/2020

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

«Ελλιπή τεχνικά μέτρα ασφάλειας σε ιστοτόπους δημόσιων φορέων»

Αξιότιμοι Κύριοι,

Πολύς λόγος γίνεται σήμερα για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων των πολιτών, ιδίως σε σχέση με παρεχόμενες σε αυτούς ψηφιακές υπηρεσίες από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς. Από το 2018 έχει τυπικά τεθεί σε ισχύ ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR)[1] για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των πολιτών. Παρόλα αυτά, στη χώρα μας φαίνεται να υπάρχουν ακόμη πολλά κενά στο θέμα αυτό. Θα προσπαθήσουμε να γίνουμε σαφέστεροι μ' ένα παράδειγμα/μελέτη περίπτωσης.

Ας υποθέσουμε λοιπόν ότι έρχεται ο καιρός για κάποιον αγρότη να ενημερώσει διαδικτυακά το μητρώο του στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.[2] προκειμένου να αναγνωρίζεται ως αγρότης με ό,τι φορολογικά ή άλλα οφέλη αποκομίζει από αυτή του την ιδιότητα. Πρόκειται δηλαδή για εργασία που είναι υποχρεωτική για τον καθένα τους. Πλέον, θα χρειαστεί να επισκεφθεί τον ιστότοπο[3] του μητρώου αγροτών του ΥΠΑΑΤ (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων), ο οποίος πράγματι έχει ασφάλεια με πιστοποιητικό SSL. Αφού όμως γίνει η είσοδος εκεί με τον μηχανισμό ταυτοποίησης του TaxisNet και εφόσον δεν υπάρχουν ακόμη στοιχεία στο μητρώο, απαιτείται εγγραφή στον ιστότοπο[4] ηλεκτρονικών υπηρεσιών του ΥΠΑΑΤ, ο οποίος όμως δεν παρέχει υποστήριξη κρυπτογραφημένης σύνδεσης HTTPS (συγκεκριμένα λείπει το 'S' - secure από το URL που χρησιμοποιεί απλό πρωτόκολλο HTTP).

1 https://is.gd/ef6tGP
2 https://is.gd/ddhZ7Y
3 https://maae.minagric.gr/maae/
4 http://e-services.minagric.gr

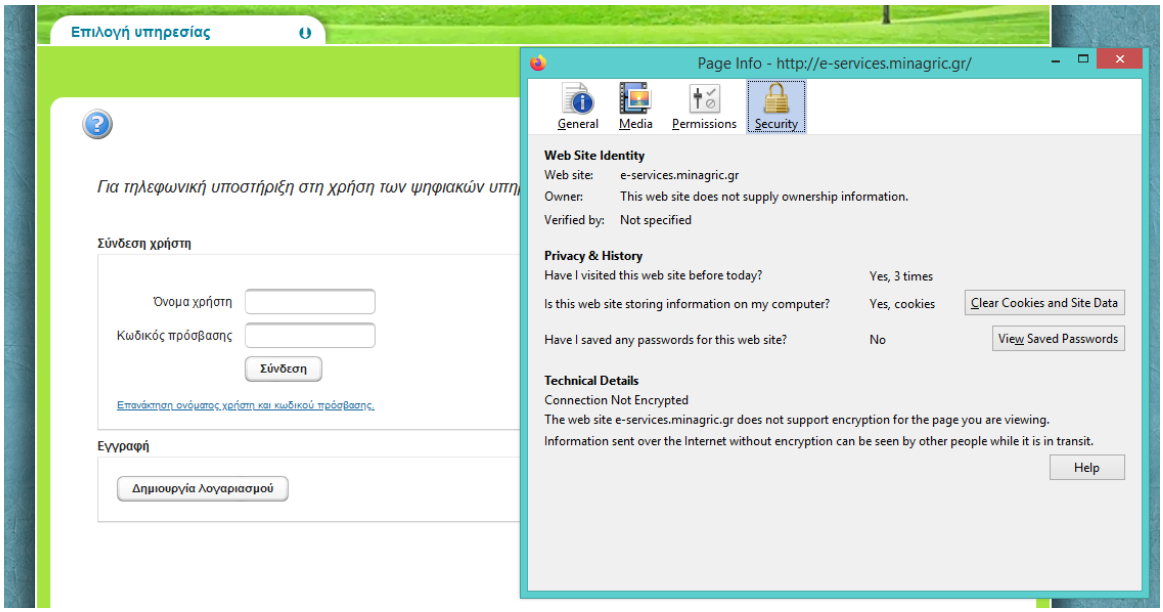

Μάλιστα φαίνεται ότι από το 2015 έχει να ενημερωθεί και να αναβαθμιστεί η υποδομή της εν λόγω ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Η πολιτική χρήσης είναι αρκετά λιτή και ελλιπής, μόλις μια σελίδα[5], ενώ δεν υπάρχει πολιτική χρήσης προσωπικών δεδομένων ούτε ενημέρωση για το GDPR. Παρόλα αυτά υπάρχει και μια σύνδεση της Google Analytics[6] για την καταγραφή στατιστικών επισκεψιμότητας, κάτι που δεν είναι απαραίτητο και καθόλου χρήσιμο για τη σωστή λειτουργία της ηλεκτρονικής αυτής υπηρεσίας.

Τα παραπάνω θα έπρεπε να αποθαρρύνουν κάθε σώφρονα πολίτη να χρησιμοποιήσει την εν λόγω ηλεκτρονική υπηρεσία, τουλάχιστον μέχρις ότου η πλατφόρμα αποκτήσει ασφάλεια σύνδεσης με πιστοποιητικό SSL. Παρόλα αυτά, οι πολίτες οδηγούνται από το κράτος στο να εκθέσουν τα δεδομένα τους σε κίνδυνο χωρίς καμία διασφάλιση εμπιστευτικότητας. Ακολούθως, όσο αυξάνεται ο αριθμός των χρηστών τόσο αυξάνεται ο κίνδυνος παραβίασης και κλοπής προσωπικών δεδομένων, καθώς αυξάνεται το προσδοκώμενο όφελος από μια τέτοια παραβίαση ασφάλειας.

Παρόμοια προβλήματα είχαμε καταδείξει και στο παρελθόν[7] σχετικά με ιδιώτη ανάδοχο της υπηρεσίας του Κτηματολογίου Αθηνών[8]. Ευτυχώς τότε οι παρατηρήσεις μας είχαν υιοθετηθεί από τους εμπλεκόμενους Δημόσιους και Ιδιωτικούς φορείς, με αποτέλεσμα την -έστω και πρόχειρη- λήψη ανάλογων μέτρων από τους τελευταίους.

5 https://is.gd/PqalYS
6 https://analytics.withgoogle.com/
7 https://is.gd/mn8B15
8 https://www.ktimatologio-athina.gr/

Για να καταδείξουμε τη σημασία του πρωτοκόλλου HTTPS, επισημαίνουμε ότι από το 2017 και μετά, τα προγράμματα πλοήγησης (browsers) Mozilla Firefox, Google Chrome, Opera, Vivaldi και Microsoft Edge προειδοποιούν τους χρήστες για το ότι η σύνδεση με συγκεκριμένους ιστότοπους επίσκεψης ενδέχεται να μην είναι ασφαλής. Επίσης, από τον Ιούλιο του 2018 και μετά την κυκλοφορία της έκδοσης 68, το Chrome επισημαίνει πλέον όλες τις τοποθεσίες HTTP (δηλαδή όσες δεν διαθέτουν SSL) ως «μη ασφαλείς», υποστηρίζοντας έντονα ότι οι ιστότοποι πρέπει να υιοθετήσουν την κρυπτογράφηση HTTPS, με την εγκατάσταση ενός πιστοποιητικού ασφαλείας SSL[9].

Με αφορμή το παραπάνω ενδεικτικό παράδειγμα, θεωρούμε πως είναι πλέον επιτακτική ανάγκη να γίνει καταγραφή των ιστοτόπων του δημόσιου τομέα που δεν είναι επαρκώς ασφαλείς, ώστε οι αντίστοιχες υπηρεσίες να μεταβούν άμεσα στην αντίστοιχη αναβάθμιση των ψηφιακών υποδομών τους, ιδίως σε αυτήν την εποχή της Πανδημίας που η αξιοποίηση ψηφιακών υπηρεσιών έχει γίνει απαραίτητη. Μια ενδεχομένως καλή αρχή θα ήταν οι διαχειριστές των “προβληματικών” ιστοτόπων να χρησιμοποιήσουν δωρεάν πιστοποιητικά SSL από υπηρεσίες όπως π.χ. η Let’s Encrypt[10], μέχρις ότου μεταβούν σε άλλη αρχή πιστοποίησης που θα προσφέρει πιστοποιητικά με περισσότερα χαρακτηριστικά που θα καλύπτουν καλύτερα τις ανάγκες τους.

Στο παρακάτω παράρτημα παραθέτουμε μια ενδεικτική λίστα ιστοτόπων που πρέπει να αξιολογηθούν ως προς τη συμμόρφωση με το GDPR και την ασφάλεια που παρέχουν στον χρήστη.

Με εκτίμηση,

Το ΔΣ της Ένωσης Πληροφορικών Ελλάδας (ΕΠΕ)

Η Πρόεδρος	Ο Αντιπρόεδρος	Ο Γενικός Γραμματέας	Ο Ειδικός Γραμματέας	Ο Ταμίας
Χαρά Ξανθάκη	Δημήτρης Κυριακός	Χάρης Γεωργίου	Φώτης Αλεξάκος	Γιάννης Φάκας
proedros@epe.org.gr	antiproedros@epe.org.gr	gen_grammateas@epe.org.gr	eid_grammateas@epe.org.gr	tamias@epe.org.gr

Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας, Τ.Θ. 13801, Τ.Κ. 10310, Αθήνα
Email: info@epe.org.gr – Τηλέφωνο: 698 172 3690

9 https://is.gd/ZwLXuM

10 https://letsencrypt.org

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αρμόδιοι φορείς τηλεπικοινωνιών

http://www.adae.gr/ - ΑΑΔΕ

Υπουργεία

http://www.mindev.gov.gr/ - Υπουργείο Ανάπτυξης

http://www.minagric.gr/ - ΥΠΠΑΤ – Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

http://visitgreece.gr/ - Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού – καμπάνια Visit Greece

(Υπ. Εργασίας)

http://oaed.gr/ - ΟΑΕΔ - Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού

Ασφαλιστικά ταμεία

http://www.tsay.gr/ - ΤΣΑΥ - Ταμείο Σύνταξης Ασφάλισης Υγειονομικών

http://www.etaa.gr/ - ΕΤΑΑ - Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολούμενων

Παιδεία

http://ebooks.edu.gr/ - Αποθετήριο σχολικών βιβλίων

http://duth.gr/ - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Διοικητικοί φορείς

http://www.et.gr/ - Εθνικό Τυπογραφείο

http://www.opengov.gr/ - Ανοιχτή Διακυβέρνηση

http://www.data.gov.gr/ - Ανοιχτά Δεδομένα

http://www.kep.gov.gr/ - Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών

http://www.e-poleodomia.gr/ - Πολεοδομία

Νομικά

http://www.areiospagos.gr/ - Άρειος Πάγος

http://www.gak.gr/ - Γενικά Αρχεία του Κράτους

Αρμόδιοι φορείς αγροτικού τομέα

http://elga.gr/ - ΕΓΛΑ - Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων

Συγκοινωνίες

http://www.olp.gr/en/ - Οργανισμός Λιμένα Πειραιά

Σώματα ασφαλείας

http://www.astynomia.gr/ - Ελληνική Αστυνομία

http://www.passport.gov.gr/ - Διεύθυνση Διαβατηρίων και Εγγράφων Ασφαλείας – Ελληνική Αστυνομία